

Rosyjskie postępy w obwodzie sumskim. 1210. dzień wojny

Krzysztof Nieczypor, Piotr Żochowski

Sytuacja na froncie

Rosjanie kontynuują natarcie w obwodzie sumskim, koncentrując się na przełamaniu ukraińskiej obrony w Junakiwce i Andrijiwce. 14 czerwca prezydent Wołodymyr Zełenski poinformował o odbiciu z rąk okupanta drugiej z nich. Celem agresora jest dotarcie do linii miejscowości Chotiń–Pysariwka–Sadky, znajdujących się na korzystnych dla niego wzniesieniach umożliwiających skuteczne rażenie i terroryzowanie Sum z wykorzystaniem artylerii i dronów, oraz dojście do szerokiego pasa obszarów leśnych okalających miasto od północy. Działania ofensywne najeźdźców wydatnie wspiera jednostka operatorów dronów „Rubikon” odpowiedzialna za niszczenie logistyki i rozpoznania dronowego obrońców.

Siły rosyjskie nie zaprzestają intensywnych prób otoczenia Konstantynówki w obwodzie donieckim. Trwają walki w okolicach Czasiw Jaru oraz kluczowych tras logistycznych wiodących do Konstantynówki z Pokrowska (przejęcie przez agresora Małyniwiki i Hrodiwki), Doniecka (starcia o Jabłuniwkę), Torečka (zdobycie Dylijiwki). Wojskom najeźdźczym udało się uzyskać postępy na wschód od Kurachowego w kierunku granicy obwodów donieckiego i dniepropetrowskiego. Mieli też przejąć kontrolę nad Komarem, Odradnem, Bahatyrem, Nowopilem i Bohdaniwką. Z kolei Ukraińcy skutecznie kontratakowali w Kotlariwce. Zgodnie z doniesieniami rosyjskiego resortu obrony wojska okupacyjne miały dotrzeć do granicy obwodu dniepropetrowskiego, czemu zaprzecza strona ukraińska. Pod nadzorem agresora znalazły się również miejscowości Dworiczna, Zapadne i Dowheńke w obwodzie charkowskim oraz Małyniwiki w zaporoskim.

Rosyjskie ataki powietrzne

W nocy z 16 na 17 czerwca najeźdźcy przeprowadzili kolejny zmasowany atak na Ukrainę. Według źródeł obrońców użyto w nim 440 dronów uderzeniowych lub ich atrap, sześciu rakiet Kindżał, 16 pocisków manewrujących Ch-101 i dziewięciu Ch-59/69 oraz jednego przeciwradarowego pocisku rakietowego Ch-31P. W sumie z 472 środków uderzeniowych obrońcy mieli zestrzelić 428. Głównym celem był Kijów. W ataku trafione zostały m.in.: dziewięciopiętrowy budynek mieszkalny, internat Kijowskiego Instytutu Lotniczego, oddziały poczty, obiekty infrastruktury kolejowej i zakłady przemysłowe. W wyniku uderzenia śmierć poniosło co najmniej 15 osób, a ponad 100 zostało rannych. Do ataków doszło też m.in. w Zaporozżu (trafienie m.in. w budynek mieszkalny i internat), Odessie (budynki mieszkalne,

placówki edukacyjne), a także Czernihowie, Chersoniu i Konotopie.

11 czerwca celem ataku dronowego był Charków – zginęły dwie osoby, a 54 zostały ranne. Tego samego dnia trafione zostały obiekty infrastruktury energetycznej w obwodzie chersońskim. 15 czerwca agresor przeprowadził zaś uderzenie raketowo-dronowe na rafinerię w Krzemieńczuku w obwodzie połtawskim.

Potencjał militarny Ukrainy

---

16 czerwca do dymisji podał się generał Ołeksandr Tarnawski, dowodzący operacyjno-taktycznym ugrupowaniem wojsk „Donieck”, odpowiedzialnym za obronę wschodnich odcinków frontu, w tym terenów na granicy obwodów donieckiego i dniepropetrowskiego. Jego miejsce zajął generał Wiktor Nikoluk, wcześniej naczelnik sztabu tego ugrupowania. Oficjalnym powodem rezygnacji Tarnawskiego, który pełnił swą funkcję od grudnia ub.r., miały być problemy ze zdrowiem. Nikoluk wstąpił się sprawnym dowodzeniem obroną Czernihowa na początku pełnoskalowej inwazji w 2022 r. Odpowiadał też za szkolenie żołnierzy w dowództwie Wojsk Lądowych.

12 czerwca resort obrony Ukrainy poinformował o uruchomieniu pilotażowego programu tworzenia grup obrony powietrznej w oparciu o lokalne formacje ochotnicze. Na podstawie uchwały przyjętej dzień wcześniej przez Radę Ministrów cywilnym członkom tych zespołów zezwolono na użycie prywatnych samolotów, bezzałogowych statków powietrznych, broni ręcznej i środków walki elektronicznej do wykrywania, monitorowania i neutralizacji zagrożeń powietrznych, w tym przede wszystkim wrogich dronów uderzeniowych i rozpoznawczych. Projekt realizuje Ministerstwo Obrony Narodowej wraz z Ministerstwem Cyfryzacji we współpracy ze Sztabem Generalnym Sił Zbrojnych. Grupy będą działać na zasadzie terytorialnej i będą organizacyjnie podporządkowane lokalnym dowódcom Wojsk Obrony Terytorialnej, zaś operacyjnie będą podlegały rozkazom Sił Powietrznych Sił Zbrojnych Ukrainy i operowały w ramach obrony powietrznej.

Także 12 czerwca **mer Kijowa Witalij Kliczko oznajmił o dostarczeniu nowej partii pomocy dwóm jednostkom wojskowym.** Żołnierze 112 Brygady Obrony Terytorialnej otrzymali 2,4 tys. bezzałogowców – 2,3 tys. dronów szturmowych FPV (w tym światłowodowych) i 100 rozpoznawczych – oraz pięć stacji kontroli naziemnej dla dronów. Z kolei stan posiadania 92 Oddzielnej Brygady Szturmowej im. Atamana Iwana Sirki powiększył się o pięć ciężarówek. Polityk przypomniał, że tylko w tym roku pierwszy z tych pododdziałów dostał już łącznie 4,4 tys. bezzałogowców sfinansowanych z budżetu miasta. Przedtem Kliczko zapowiedział przygotowanie projektu zwiększenia wsparcia wojska o kolejne 2 mld hrywien (ok. 48 mln dolarów). **Dwa dni wcześniej były prezydent Petro Poroszenko, podobnie jak mer uznany przez otoczenie prezydenta Zełenskiego za konkurenta politycznego, przekazał następną partię sprzętu i dronów Siłom Zbrojnym Ukrainy.** Wsparcie o łącznej wartości niemal 40 mln hrywien (ok. 1 mln dolarów) trafi do 14 brygad walczących na froncie. W skład pomocy wszedł m.in. 1 tys. dronów FPV (w tym 100 z transmisją światłowodową). Poroszenko poinformował również o dostarczeniu 12 koparek (łącznie sfinansował dostawę 106) do budowy umocnień oraz mobilnych kontenerowych warsztatów naprawczych.

11 czerwca generał Mychajło Drapatyj – dotychczasowy dowódca Wojsk Lądowych – podsumował sześć miesięcy pracy na tym stanowisku. Jak zaakcentował w oświadczeniu, opuszcza posadę z czystym sumieniem, mając nadzieję, że rozpoczęte przez niego reformy będą kontynuowane. Drapatyj objął funkcję w czasie kryzysu dowodzenia w tym rodzaju wojsk, przejawiającym się brakiem inicjatywy dowódców, niską jakością decyzji kadrowych oraz słabą komunikacją pomiędzy dowództwem a jednostkami. Wśród swoich osiągnięć wyszczególnił: wymianę ponad połowy dowódców, rozpoczęcie reformy systemu mobilizacji i struktur szkolenia bojowego, wprowadzenie młodych kadr do jednostek dronów i walki radioelektronicznej, zapoczątkowanie cyfrowej transformacji zarządzania, reformę logistyki oraz poprawę komunikacji ze społeczeństwem. Podkreślił, że mimo istotnych zmian „system wciąż stawia opór”, chroniąc własne interesy kosztem dobra armii. Pomimo złożenia dymisji po wrogim ataku rakietowym na jednostkę szkoleniową Wojsk Lądowych, w rezultacie którego zginęło co najmniej 12 osób, a ponad 60 zostało rannych, Drapatyj objął stanowisko dowódcy Połączonych Sił Zbrojnych Ukrainy.

13 czerwca prezydent Zełenski podpisał ustawy przewidujące ulgi dla producentów dronów sterowanych za pomocą światłowodów. Chodzi o zwolnienie z cła na importowane światłowody do wytwarzania bezzałogowców oraz zwolnienie z VAT-u na komponenty do ich produkcji, jeśli są sprowadzane na potrzeby bezpieczeństwa i obrony. Drony światłowodowe, odporne na zakłócenia elektroniczne, odgrywają kluczową rolę w działaniach Sił Obronnych Ukrainy.

Zgodnie z artykułem opublikowanym 13 czerwca przez „The Economist” ukraińscy producenci bezzałogowców zmagają się z poważnymi trudnościami w pozyskiwaniu newralgicznych części, głównie z powodu dominacji Chin na rynku. Większość silników i baterii stosowanych w tych maszynach pochodzi właśnie z ChRL, odpowiadającej za ich 85% globalnej produkcji. Wytwarzanie dronów na Ukrainie opiera się głównie na tanich, łatwo dostępnych i nieskomplikowanych w montażu podzespołach. Coraz więcej chińskich dostawców ogranicza jednak współpracę, co wiąże się z zacieśnieniem więzi Chin z Rosją. W rezultacie ukraińskie firmy muszą szukać opcji alternatywnych, m.in. w Korei Południowej, lub instalować własne zestawy bateryjne. Produkcja akumulatorów w kraju okazuje się tylko nieznacznie droższa niż import, lecz największy problem stanowią silniki, których komponenty magnetyczne zawierają metale ziem rzadkich – również zależne od chińskiego łańcucha dostaw. Przedstawiciele ukraińskiej branży zwracają uwagę, że bez niezależnych źródeł silników wytwarzanie dronów może zostać poważnie spowolnione.

Wiceminister obrony Ukrainy ds. transformacji cyfrowej Kateryna Czernohorenko poinformowała 15 czerwca, że **aplikacja Rezerwa+, służąca do cyfrowej obsługi obywateli w kontekście rekrutacji wojskowej, ma już niemal 4,5 mln użytkowników.** Za jej pomocą wystawiono 200 tys. skierowań do wojskowych komisji lekarskich i wygenerowano 100 tys. ogłoszeń o wakatach w Siłach Zbrojnych Ukrainy, a co trzecie odroczenie służby jest dziś uzyskiwane drogą elektroniczną. Do końca roku planuje się też wprowadzenie funkcji podpisywania kontraktów z armią bezpośrednio przez aplikację.

W nocy z 10 na 11 czerwca Siły Zbrojne Ukrainy dokonały napadu dronowego na zakłady produkcji prochu w Kotowsku w obwodzie tambowskim na południowym zachodzie Rosji. Ministerstwo Obrony FR zawiadamiało o przechwyceniu 32 bezzałogowców przeciwnika, lecz – jak wynika z relacji świadków – jedna z zestrzelonych maszyn spadła na teren fabryki i spowodowała pożar. Zakłady w Kotowsku są częścią państwowej korporacji Rostiech i wytwarzają ponad 200 rodzajów materiałów wybuchowych dla rosyjskiej armii. Firmę objęto sankcjami w marcu 2023 r., a w styczniu tego roku była już celem ukraińskich uderzeń.

Kolejnej nocy drony miały zaatakować zakłady Rezonit w miejscowości Zubowo w obwodzie moskiewskim. W wyniku uderzenia miało dojść do pożaru obiektu. Czasowo zamknięto także lotniska Wnukowo i Szeremietiewo. Wchodzący w skład państwowego koncernu Rostiech Rezonit produkuje kluczowe podzespoły elektroniczne wykorzystywane w rosyjskim uzbrojeniu.

14 czerwca **agenci ukraińskiego wywiadu wojskowego (HUR) przeprowadzili atak dywersyjny na podstawę energetyczną w Królewcu.** Wskutek akcji odcięto dostawy prądu do wielu odbiorców, w tym obiektów wojskowych. Straty materialne ocenia się na ok. 5 mln dolarów.

 Zachodnie wsparcie dla Ukrainy

---

15 czerwca **ukraiński Sztab Generalny podał, że 30 tys. tamtejszych żołnierzy zostało przeszkolonych na terytorium Polski** w ramach unijnej misji EUMAM Ukraina. Szkolenia są realizowane zgodnie z aktualizowanym programem, który uwzględnia najnowsze doświadczenia bojowe z frontu. Instruktorzy w Polsce operują na podstawie ostatnich danych taktycznych, dzięki czemu nie tylko pełnią funkcję szkoleniową, lecz także stają się ważnym źródłem wiedzy o technikach i procedurach stosowanych w warunkach realnego pola walki.

17 czerwca Agencja Zamówień Obronnych (AOZ) potwierdziła, że w tym roku nie uruchomi na Ukrainie produkcji amunicji 155 mm w ramach wspólnego projektu Ukraińskiej Bronotechniki i czeskiej CSG. Szef AOZ Arsen Żumadiłow stwierdził, że nie planuje się zakupu tej amunicji wytworzonej lokalnie – Kijów ograniczy się do importu. W październiku 2024 r. podpisano umowę z CSG, która bezpłatnie przekazała dokumentację techniczną do produkcji pięciu typów amunicji NATO, w tym 155 mm M107 i L15. Ukraińska Bronotechnika deklarowała gotowość do wytworzenia 100 tys. pocisków w 2025 r. i 300 tys. w 2026 r., lecz mimo potwierdzonych możliwości technicznych i potencjalnych korzyści gospodarczych (do 70% kosztów produkcji mogło pozostać w kraju), projekt nie został zakontraktowany przez AOZ. Brak finansowania oznacza, że ambitny plan uruchomienia krajowej produkcji amunicji kalibru NATO nie dojdzie do skutku. AOZ zdecydowała się wyłącznie na zakupy pocisków sprowadzanych z Czech, co znacząco ogranicza rozwój ukraińskiego przemysłu zbrojeniowego.

Sekretarz Obrony USA Pete Hegseth oświadczył podczas przesłuchania w Kongresie 10 czerwca, że **Stany Zjednoczone w nadchodzącym budżecie obronnym zmniejszą środki na pomoc wojskową dla Ukrainy.** Decyzję tę uzasadnił „zupełnie innym spojrzeniem nowej administracji na ten konflikt” oraz „wiarą, że negocjowane pokojowe rozwiązanie leży w najlepszym interesie obu stron i w interesie USA”. Z kolei 14 czerwca w wywiadzie dla

telewizji Fox News potwierdził, że amerykańskie komponenty systemów antydronowych przeznaczonych dla Kijowa przekazano na Bliski Wschód.

W trakcie wizyty w Kijowie 12 czerwca niemiecki minister obrony Boris Pistorius powiedział, że RFN planuje przekazać w tym roku Ukrainie dodatkowe 1,9 mld euro pomocy wojskowej. Nowy pakiet wsparcia nie został jeszcze sfinalizowany, ale polityk zapewnił, że zostanie on zatwierdzony przez parlament w nadchodzących tygodniach. To dodatkowe finansowanie zwiększy całkowite wsparcie wojskowe Berlina dla Kijowa do ok. 9 mld euro w 2025 r. w porównaniu z 7 mld przyznanymi już w tym roku. Podczas konferencji prasowej z prezydentem Zełenskim **Pistorius zapytany, czy rozważa się dostarczenie Ukrainie przez Niemcy rakiet Taurus, odparł: „Moja odpowiedź brzmi: nie”.**

11 czerwca ukraiński premier Denys Szmyhal oznajmił, że Wielka Brytania prześle Kijowowi prawie 1,7 mld funtów na dodatkowy zakup uzbrojenia, w tym przede wszystkim rakiet do systemów obrony powietrznej Rapid Ranger, a także pocisków Marlet. Ponadto Londyn ogłosił rekordową pomoc w zakresie dostaw dronów – ok. 350 mln funtów (ponad 400 mln dolarów). Pozwoli to wysłać Ukrainie ok. 100 tys. bezzałogowców.

